

Landsstyret i
Norges Kristelige
Studentforbund
satte i fjor høst
ned en komité
som skulle

utarbeide et forslag til ny ekteskapsliturgi som kan tilbys Den norske Kirke (og andre kirkesamfunn) til bruk for vielser både av heterofile, lesbiske og homofile par, i tråd med gjeldende arbeidsprogram.

Bakgrunnsnotat fra komiteen

Komiteens vigselsliturgi tar utgangspunkt i at Gud Skaper er kjærlighet, at kjærligheten er Guds rikes innerste vesen i fortellingen om Jesus Kristus, og at Den Hellige Ånd puster kjærlighet inn i vår verden i dag.

Kirkens anliggende med å ha et kirkelig vigselssrituale er å tolke det juridiske og følelsemessige båndet to mellom mennesker i lys av troen på at den treenige Gud er kjærlighet. Den kjærlighet som den kristne tro taler om er ikke avgrenset til tosomme relasjoner, men blir virkeliggjort alle steder hvor kjærlighetsfulle handlinger skjer. Kjærlighet er navnet på det som får oss til å overskride oss selv, får oss til å se vår neste. Dette skjer mellom venner, i seksuelle relasjoner, mellom foreldre og barn og i relasjoner hvor hjelp, solidaritet og frigjøring skjer. Kirkens vigselsliturgi bør derfor være en motkultur, både i møte med de stemmer som forstår den tosomme seksuelle kjærligheten som kvalitativt annerledes enn annen menneskelig relasjonaltet, men også i møte med forestillingen om at homofil/lesbisk/skeiv kjærlighet er vesensforskjellig fra heterofil kjærlighet. Muligheten for biologisk reproduksjon er ikke et premiss for en kjærlighetsrelasjon, verken i heterofile eller homofile/lesbiske/skeive relasjoner. Kjærlighetens evangelium kjenner bare én kjærlighet, og den kommer fra Gud uansett hvor den oppstår.

På bakgrunn av denne forståelsen av hva kjærlighet er, er det helt naturlig at kirken har et vigselssritual. Dette ritualet markerer og feirer formalisering av en kjærlighetsrelasjon. To premiss må være til stede for et slikt ritual: Det må være en felles vigselssliturgi for samkjønnede og ikke-samkjønnede par, og ritualets ordlys må anerkjenne ekteskapet som en del av del av en kjærlighetspraksis som inkluderer ikke-seksuell kjærlighet (vennskap) og ønske om rettferdighet og frigjøring for alle mennesker (solidaritetsengasjement).

Vårt ritual har en tydeligere kristologisk forankring enn det gjeldende ekteskapsritualet. Ved å gjøre dette mener vi at man tydeligere forankrer mellommenneskelig kjærlighet i Jesu eget liv, i hans ord og handlinger om at Guds rike bryter frem der hvor barmhjertige handlinger og rettferdighet skjer. De tre bibeltekstene som i dette ritualet er obligatoriske, er valgt fordi de både grunnfester det alminnelig mennesket som skapt i Guds bilde, og fordi det fortolker det gudeskapte menneskets kjærlighet til verden og hverandre som en kontinuerlig gudsrrikepraksis. Den siste teksten fra Johannesevangeliet er valgt fordi den viser at kjærlighetens som gudsrrikepraksis bæres oppe av en tanke om egalitet – at vi er Jesu venner og at Jesus er vår venn. Egalitetsperspektivet er særlig viktig å fremheve i en kirkelig vigsel med tanke på at ekteskapet historisk sett (og i visse tilfeller dag) er en hierarkisk relasjon og at 1. Mosebok og Paulus har blitt brukt til å underbygge dette. Denne ordningsteologien ønsker vi å protestere mot, fundert i Jesu ord om vennskap og likeverd (Johannes 15).

Det finnes intet belegg i Bibelen for at ekteskapet er innstiftet av Gud på noen annen måte enn andre borgerlige ordninger. Vår lutherske arv forstår ekteskapet ikke som et sakrament, men som en samfunnsmessig ordning som bærer i seg potensial for å romme både trygghet, nærhet, godhet, vekst men også vold og løgn. Det er det faktiske innholdet i en relasjon som begrunner relasjonens eksistens, ikke en metafysisk forestilling eller historisk legitimering. Vold i nære relasjoner (eksempelvis ekteskap) har en tydelig kjønnsdimensjon, hvor menn har utøvd vold mot kvinner. Et ritual bør gjenspeile det alvoret det er å leve i en nær relasjon, og hvilken tyngde som hviler på alle som velger å leve i slike relasjoner.

Et mindretall i utvalget (Gyrid Gunnes) ønsker å problematisere ekteskapsløftet ”til døden skiller dere ad”. Gunnes mener at dette løftet ikke er i overensstemmelse med ansvaret for å ta inn over seg at av og til er skilsmisse (å bryte før døden skiller en ad) den etiske forsvarlige konsekvensen av hvordan en relasjon har utviklet seg. De ord som sies i kirken, og de løfter som avlegges, må kunne sies og avlegges i det største alvor og er etisk bindende. Gunnes mener derfor at man bør lete etter andre formuleringer for løftet enn de som kommer til uttrykk i liturgien. Flertallet ønsker den formuleringen som er foreslått i liturgien, fordi mennesker som kommer til kirken for å gifte seg, har en klar intensjon om å leve sammen til livet slutter. Det er viktig for kirken å anerkjenne og støtte dette ønsket, gi det kirkerommets alvor og høytid, uten å la sannsynlighetsberegninger skygge for oppriktigheten i løftet.

Ny vigselsturgi fra Norges Kristelige Studentforbund

Inngang – med musikk

Normalordningen er at paret kommer inn sammen. Dette for å bekrefte at paret også har en fortid sammen, og at de sammen har tatt et valg om å gifte seg. Valget trenger ikke være sanksjonert av foreldre eller andre, derfor er skikken med å bli fulgt inn og "gitt bort" misvisende og frarådelig.

Inngangssord

L: a) I Gud, Skaperens, Jesus Kristus, Frigjørersens og Den hellige Ånd, Livgiverens navn
b) Annet passende inngangssord

L: Kjære _____ og _____. Dere er kommet hit til _____ kirke for å feire kjærligheten mellom dere og for å bekrefte deres kjærlighet til hverandre som ektefolk.

L: Kjære menighet, kjære venner og familie.

Gud er kjærlighet!

Kjærlighet, i alle farger, fasonger og former
er tilværelsens grunn!

Vi gleder oss i dag,

når vi er samlet for å feire NN og NNs kjærlighet til hverandre.

Inngangsbønn

Gud, du som elsker oss uten forbehold,
Du som er kilden til alt liv og fellesskap
Av din kjærlighet lever vi
Deg vil vi prise for livet som stadig fornyes
Amen

Valgfritt skriftsted

L: Gud er kjærlighet, og den som blir i kjærligheten, blir i Gud og Gud i ham.

Salme

Skriftlesning

L: Vi er skapt til å leve i fellesskap med Gud, med våre medmennesker over hele jorda og med skaperverket.

1. Mosebok 26a og 27a

L: Ingen lever for seg selv.

Derfor har Gud gitt oss kjærligheten – for å åpne våre øyne for hverandre.

Kjærligheten utleverer oss og gjør oss sårbare.

Kjærligheten viser oss ansvaret for å bære hverandres liv.

Lukas 4, 17- 21 – innledes med "Da Jesus var i synagogen i Nasaret..."

L: Fortellingen om Jesus er fortellingen om hvordan Guds rike bryter frem der hvor rettferdighet, likeverd og kjærlighet skjer.

Jesu ansikt blir synlig i omsorgen for medmennesket,

i den sitrende kjærligheten til min elskede,

i fastholdelsen av den undertryktes menneskeverd.

Våre relasjoner
er åsted for Guds rikes komme.

Johannes 15, 9, 12-15

L: I kjærligheten er ingen tjenere eller herrer, men likeverdige venner.
Kjærligheten lever og
og forplanter seg i våre relasjoner
til venner, barn, elskede og fremmede.
Gud ble menneske, og sa: Det dere gjør mot en av disse mine minste, gjør dere også mot meg.

Salme/musikkinnslag

L: La oss høre flere fortellinger om de kjærlighetsbånd som knytter mennesker sammen med hverandre og med Gud.

(forslag til bibelsteder, dikt o.a. høvelige tekster)

Evt salme/musikkinnslag

Tale

Evt salme/musikk

Ekteskapsinngåelse

(Paret går fram til alterringen. Forloverne reiser seg på sine plasser)

Innledning

L. Å inngå ekteskap er en gjensidig viljeshandling:
å ville bevare og fordype hverandres kjærlighet,
å ville dele hverandres liv i medgang og motgang,
å ville være trofaste mot hverandre,
å ville eldes sammen, i nærhet, respekt og likestilling.

Løfter

L: I dag vil dere bekrefte deres kjærlighet til hverandre. For hverandre og for Gud, vår skapers ansikt vil dere avgi deres løfter.

L: Vil du NN ha NN som står ved din side, til din ektefelle? (ja)

Vil du bære hans/hennes liv i dine hender, elske ham/henne i gode og onde dager, være trofast mot ham/henne, og stå ved hans/hennes side inntil døden skiller dere? (ja)

Gjentas

Eller

B: Jeg NN tar deg NN til min ektefelle. Jeg lover å elske deg med alt det du er, å leve sammen med deg i styrke og svakhet, i glede og sorg, i gode og onde dager, helt til døden skiller oss.

Gjentas

L: Kjærligheten gjør ikke blind, kjærligheten gjør seende, gjør oss i stand til å se Guds ansikt i hverandres ansikt.

Gå ut i verden som rette ektefolk!

(Evt. kyssing el lign:

L: Dere kan nå kysse hverandre)

Forbønn og lystening.

Paret kneler på alterringen. Presten flytter hånden mellom hodene deres for hver bønn som bes. Noen av bønnene kan skiftes ut med egenformulerte bønner hvis paret ønsker det.

L: Kjærlighetens Gud.

Vi ber for NN og NN – for deres samliv sammen:
for øyeblikk gjennomsiktige av glede,
og for netter da vi frykter morgendagen.

Et lys tenes av forlover, barn, andre.

L: Håpets Gud.

Vi ber for NN og NNs framtid,
for deres liv som hverandres venner,
arbeidskamerater, elskere og medvandrere.

Et lys tenes.

L: Gud, du som kom til oss som et barn.

Vi ber for NN og NNs familie og venner, for (barn kan nevnes).

(Evt: La hjemmet deres bli et godt sted for barn å vokse opp).

Takk for at andre mennesker kan være en støtte i våre liv.

Et lys tenes.

L: Gud, du som kjenner både høydene og dybdene.

Vi legger fram for deg dem som ikke får leve ut sin kjærlighet,
og for all kjærlighet som gikk i stykker.

Et lys tenes.

L: Gud, vår venn.

Vi ber for din verden.

Gjør oss til oppstandelsens medkjempere,

slik at vi bidrar til å skape en verden

hvor vi ser ditt bilde i alle menneskers ansikter.

Et lys tenes.

La oss sammen be den bønnen Jesus lærte sine venner. Fader vår...

Salme/musikkinnslag

Velsignelse

3x3 slag

Utgang

L: La oss gå sammen ut i Gud verden,
som elskende, håpende og kjempede mennesker.

eller

L: Må kjærlighetens Gud være med dere, slik at dere får kraft og styrke til å elske hverandre.

Utgang og postludium